

Indirecte lozingen in stelsel Omgevingswet

Taken, bevoegdheden en instrumenten

Kennisnetwerk Grip op indirecte lozingen

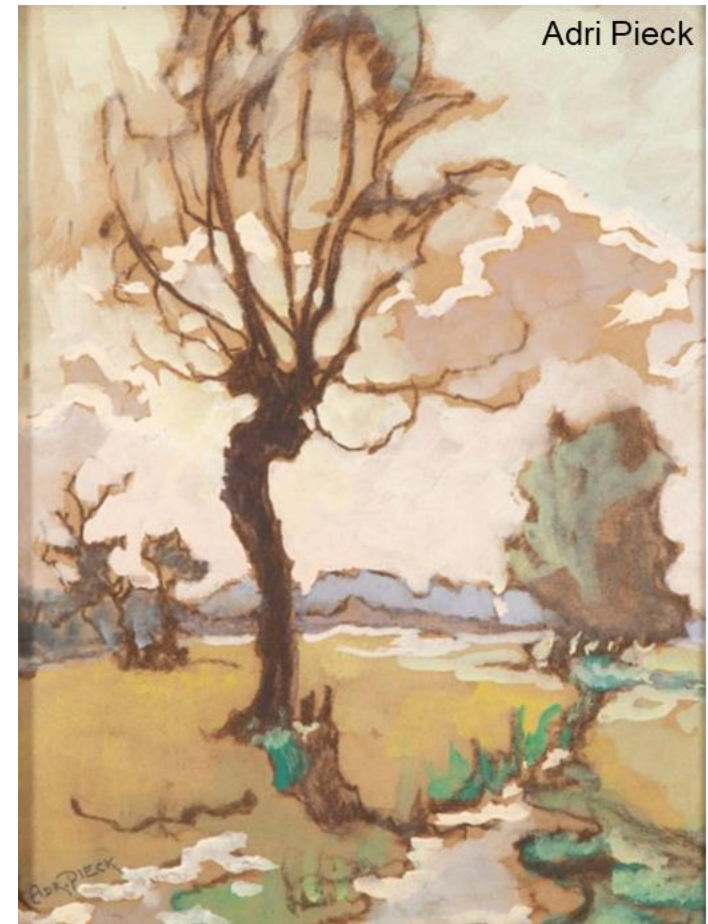
Wageningen, 10 juni 2025

Peter de Putter

Inhoud

1. Wat inleidende opmerkingen
 - ✓ Historie regelgeving
 - ✓ Meest relevante sectoren
 - ✓ Bevoegd gezag e.d.
2. Regelgeving voor indirecte lozingen
3. Beoordelingskader voor vergunningen en maatwerk
4. Paar conclusies

Ca. 515.000 bedrijven lozen indirect.
Hiervan zijn 5.000 à 7.500 bedrijven
meest RWZI-/waterkwaliteitsbelastend

Inleiding

- Tot 2010: meest belastende indirecte lozingen ook vergunningplichtig op grond van de Wvo (toen ca. 6.000 'AMvB-bedrijven')
 - ✓ Dubbele vergunningplicht (Wm en Wvo)
- Sindsdien (Wabo/Waterwet) hebben waterschappen geen eigen bevoegdheid meer om eisen te stellen aan indirecte lozingen
 - ✓ Tot invoering Omgevingswet (Ow) soms nog bindend adviesrecht
- Onder Ow kunnen waterschappen toezicht houden en advies geven over indirecte lozingen aan de omgevingsdiensten (OD's)
 - ✓ Géén bindend adviesrecht of instemmingsrecht

Discussie over (weer) meer formele bevoegdheden voor waterschappen, maar voor de korte termijn (Krw!) zeker geen oplossing

Welke variant je ook wil: samenwerking OD en waterschap cruciaal

Meest RWZI-/waterkwaliteit bezwaarlijke indirecte lozingen

Vergunning- of meldingsplichtig, geregeld in Bal

Meest relevante bedrijfstakken / activiteiten (bron: UvW, impactanalyse indirecte lozingen, 2024)

1. Afvalverwerking	5. Automotive	9. Voedingsmiddelen- bedrijven	13. Laboratoria
2. Chemische industrie	6. Brandoefenplaatsen	10. Biologische voorzuiivering	14. Complexe industrie (afd. 3.3 Bal)
3. Olie- en vetverwerking	7. Lozingen groot debiet	11. Medische sector (incl. ziekenhuizen)	15. Papier/hout/textiel- bedrijven
4. Koeltorens	8. Spoelen van bodem- energiesystemen, lozen zout grondwater	12. Metaalbewerking	16. Bodem- en grond- watersanering

Prioritaire bedrijfstakken volgens KRW-Impulsprogramma (2025)

Branches met prioriteit

1. Afvalverwerking
2. Automotive
3. Chemische producten
4. Voedingsmiddelen en olie/vetverwerking
5. Metaalproducten
6. Rubber- en kunststofindustrie
7. Textiel
8. Papier- en kartonwaren
9. Drukkerijen
10. Cokesovenproducten/aardolieverwerking

Vershil indirecte en directe lozingen onder Ow

Indirecte lozing

- Lozing van afvalwater op openbare riool, al dan niet via een particuliere leiding van een ander bedrijf of particulier huishouden
 - ✓ Ook lozing op hemelwaterriool is een indirecte lozing
 - ✓ Praktijk: afspraak over overnamepunt tussen openbaar riool en RWZI
- Juridisch een milieubelastende activiteit (mba)

Directe lozing

- Lozing direct op oppervlaktewater of direct op RWZI
- Juridisch een lozingsactiviteit
 - ✓ Waterschap of RWS bevoegd gezag

Juridische status van belang voor bevoegdheden en inzet instrumenten

Indirecte lozing: bevoegdheden en belang

➤ **Bevoegd gezag**

- ✓ Meestal gemeente, p
- ✓ Provincie voor zgn. 'complexe bedrijven'
- ✓ Uitvoering in praktijk: omgevingsdienst (OD)

➤ **Waterschappen**

- ✓ Adviesrol + (mits geregeld) toezicht

➤ **Belang bij indirecte lozingen (!)**

- ✓ Gemeente/OD: bescherming doelmatige werking openbaar riool
- ✓ Provincie: veiligheid en milieuaspecten complexe bedrijven
- ✓ Waterschap: bescherming doelmatige werking RWZI
- ✓ Waterschap en RWS: beschermen en verbeteren chemische en ecologische kwaliteit oppervlaktewaterlichamen

Uiteindelijk wordt beheerder oppervlaktewater afgerekend op de doelen voor de waterkwaliteit, daar waar ook indirecte lozingen hier een groot effect op hebben!

A pastel drawing of a harbor scene. In the foreground, several sailboats with tall masts are docked along a quay. To the left, a large arched bridge structure is visible. The water is rendered in shades of blue and green. In the background, a small boat is visible on the water, and the sky is filled with several seagulls in flight. The overall style is soft and painterly.

Regelgeving indirecte lozingen

Mies Elout
Drabbe
1938

Mies Elout Drabbe

Mogelijke regels voor indirecte lozingen

- Algemene zorgplicht Ow
- Specifieke zorgplicht in zowel Bal (art. 2.11) als omgevingsplan
- Algemene regels, al dan niet met meldplicht, in zowel Bal (hst. 4) als (bruidsschat bij) omgevingsplan
 - ✓ Maatwerk mogelijk
- Vergunningplicht
 - ✓ Volgt uit hst. 3 Bal en/of (bruidsschat) omgevingsplan
- Evt.: ZZS-module Bal (VRP)
 - ✓ Aangewezen voor ca. 30 MBA's
 - ✓ Zo niet, dan mogelijk voor te schrijven met maatwerkvoorschrift

Bart van der Leek

De voor de indirecte lozingen meest relevante bedrijven (5.000 à 7.000) zijn geregeld in het Bal

Door Rijk gereguleerde bedrijfstakken

Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)

Hoofdstuk 3 Bal

Par. 3.2	Activiteiten die bedrijfstakken overstijgen
<i>Par. 3.3</i>	<i>Complexe bedrijven</i>
Par. 3.4	Nutssector en industrie
Par. 3.5	Afvalbeheer
Par. 3.6	Agrarische sector
Par. 3.7	Dienstverlening, onderwijs en zorg
Par. 3.8	Transport, logistiek en ondersteuning daarvan
Par. 3.9	Sport en recreatie
Par. 3.10	Mijnbouw
Par. 3.11	Defensie

Bal regelt niet per se alle lozingen binnen een 'Bal-bedrijf'
Wat niet in Bal is geregeld, is decentraal geregeld

Afdeling 3.3 Bal: complexe bedrijven (ook mba's)

Provincie bevoegd gezag

Seveso-inrichting

Grootschalige energieopwekking

Raffinaderij

Maken van cokes

Vergassen of vloeibaar maken van steenkool of andere brandstoffen

Basismetaal

Complexe minerale industrie

Basischemie

Complexe papierindustrie, houtindustrie en textielindustrie

Afvalbeheer ippc-installaties

Kadavers of dierlijk afval

Stortplaats of winningsafvalvoorziening

Verbranden van afvalstoffen in een ippc-installatie

Grootschalige mestverwerking

Alle lozingen van 'complex bedrijf' zijn **vergunningplichtig**

Zowel de directe als de indirecte lozingen

Bal regelt niet per se alle lozingen

Veel lozingsregels gedecentraliseerd via 'bruidsschatten'

- Vroegere rijkslozingsregels zijn deels vervallen en staan nu in (bruidsschatten) omgevingsplan en waterschapsverordening
 - ✓ Bruidsschatten bevatten oude regels uit Blbi, Blah + delen Activ.besluit
 - ✓ Bruidsschat omgevingsplan regelt veel *indirecte* lozingen
 - ✓ Bruidsschat waterschapsverordening regelt veel *directe* lozingen
- Lozingsregels in bruidsschatten (voor alle lozingsroutes!):
 - ✓ Lozen van grondwater bij bodemsanering
 - ✓ Lozen van grondwater bij grondwatersanering
 - ✓ Lozen van grondwater bij ontwatering
 - ✓ Lozen van afvloeiend hemelwater
 - ✓ Lozen van huishoudelijk afvalwater
 - ✓ Lozen van koelwater
 - ✓ Lozen bij werkzaamheden aan vaste objecten
 - ✓ Lozen bij opslaan en overslaan van inerte en niet inerte goederen
 - ✓ Lozen afvalwater uit gemeentelijke riolering (ook overstortingen)
 - ✓ Afvalwater van ontijzeren grondwater bij agrarische activiteiten

Niet per se de meest belastende lozingen

**Beoordeling
indirecte lozingen**

Bal-regels over mba's gesteld met het oog op o.a.:

Art. 2.2 Bal

- Waarborgen van de veiligheid
- Beschermen van de gezondheid
- Beschermen van het milieu, voor zover het gaat om:
 - ✓ Beschermen tegen milieuverontreiniging
 - ✓ *Beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen;*
 - ✓ *Beschermen van de doelmatige werking van voorzieningen voor het beheer van afvalwater*

Dorothea Maetzel-Johannsen

Beoordelingsregels voor vergunningverlening en maatwerk zijn hiervan afgeleid

Beoordelingsregels MBA algemeen

Art. 8.9 en 8.10 Bkl

Omgevingsvergunning voor de MBA wordt alleen verleend als wordt voldaan aan onder andere de volgende criteria:

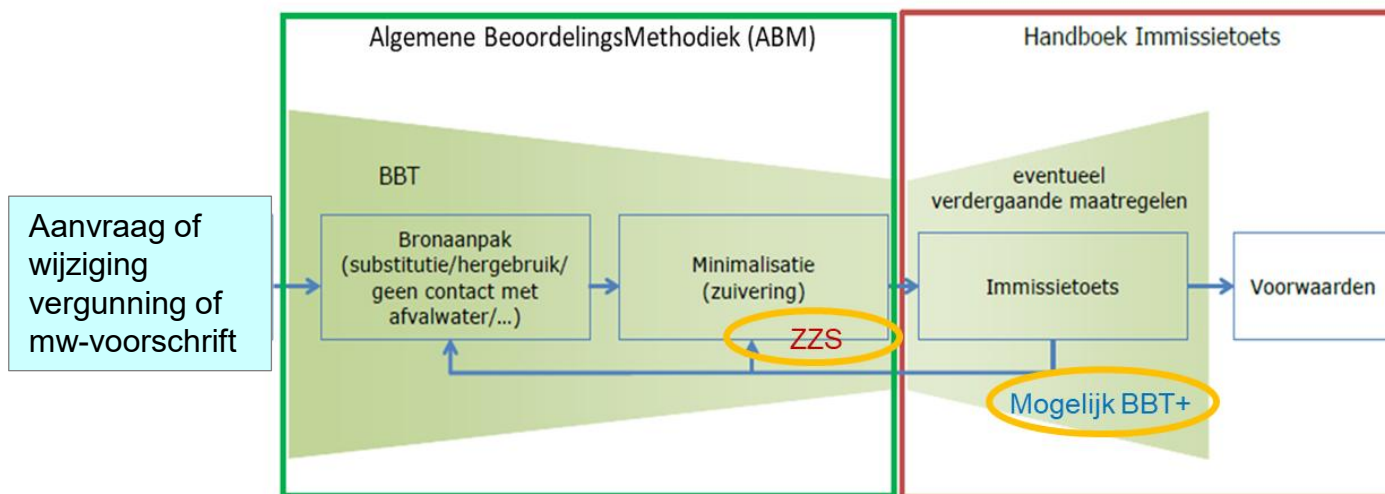
- Emissies in o.a. het water worden voorkomen of, wanneer dat niet mogelijk is, beperkt
- Alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen
- De voor de activiteit in aanmerking komende BBT's worden toegepast
 - ✓ Nb: nader uitgewerkt in art. 8.10 Bkl
 - ✓ Als BBT niet voldoet (gegeven de doelen) dan strenger (art. 8.30 Bkl)

Beoordelingsregels MBA algemeen

Art. 8.9 en 8.10 Bkl

Bij de beoordeling ook toepassen / rekening houden met:

- Voorkeursvolgorde omgang afvalwater (art. 10.29a Wm)
- Algemene Beoordelingsmethodiek (ABM-toets)
- **Handboek Immissietoets** (effect indirecte lozing op oppervlaktewater)

Beoordelingskader MBA's

Rekening houden met gevolgen voor watersysteem (art. 8.22 Bkl)

- Voor zover de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een MBA die gevolgen kan hebben voor watersystemen (...), wordt de vergunning alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met het belang van het:
 - ✓ voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;
 - ✓ beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen;
 - ✓ Vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen.
- Hierbij ook rekening houden met de diverse 'waterprogramma's'
- Indien niet-verenigbaar, dan met vergunningvoorschriften proberen de MBA toch toe te staan
 - ✓ Lukt dat niet, dan moet de vergunning worden geweigerd

Ook van toepassing bij stellen van maatwerkvoorschriften

Specifiek beoordelingskader indirecte lozingen

Art. 8.23 Bkl

Omgevingsvergunning MBA wordt alleen verleend als de MBA (waaruit de lozing voortkomt) verenigbaar is met (art. 8.23 Bkl):

- het belang van het beschermen van de doelmatige werking van de openbare riolering...
- ... en van het zuiveringstechnisch werk waarop vanuit die voorziening afvalwater wordt gebracht...
- ... en als de verwerking van slib uit dat werk of uit een openbaar vuilwaterriool niet wordt belemmerd.

Conclusie

- De meest belastende indirecte lozingen hebben effect op de doelmatige werking van riool, RWZI's en waterkwaliteit (ook KRW)
 - ✓ Betreft klein deel van alle bedrijfsmatige lozingen
- Formele taak voor OD's, maar werk samen met de waterschappen en RWS. Maak samen werk van de KRW en andere waterdoelen
- Van wetgeving alleen wordt de waterkwaliteit niet beter
 - ✓ Maak jezelf en zeker ook de bedrijven bewust van hun afvalwater
 - ✓ Pas de voorkeursvolgorde van de Wm goed toe (voorkom lozingen!)
 - ✓ Self Assessment voor indirecte lozingen in de maak
- Let bij beoordeling vergunningen en maatwerkvoorschriften goed op de gevolgen voor het openbare riool, de RWZI en de kwaliteit van het oppervlaktewaterlichaam

Begin met de geselecteerde 'Bal-bedrijven'

Einde

At the Channel

Josef Scharl

Josef Scharl
1950